

Útvary Komisie dostali dňa 31. mája 2023 výročnú správu o vykonávaní Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len VS OP ĽZ) za rok 2022 (CCI: 2014SK05M0OP001), schválenú monitorovacím výborom. Dňa 7. júna 2023 ju vyhlásili výročnú správu za prijateľnú a následne za akceptovanú/prijatú.

No v súlade s článkom 50 ods. 8 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013¹, útvary Komisie vzniesli pripomienky týkajúce implementácie prioritnej osi 6 – investície do základnej infraštruktúry v marginalizovaných rómskych komunitách:

... Pretrvávajú obavy v súvislosti so stavom implementácie EFRR Prioritná os 6 – investície do základnej infraštruktúry v marginalizovaných rómskych komunitách. Ciele výkonnostného rámca sú naďalej výrazne nedostatočne naplnené, tak vo finančných ukazovateľoch (F0002 na úrovni cca 34 % v roku 2022), ako aj pri niektorých kľúčových ukazovateľoch výstupu (CO18 – zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou vody - na úrovni 57 % cieľa 2023 alebo O0195 – počet postavených predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK - na úrovni 30 % cieľa 2023).

Základné faktory meškania pri implementácii tejto prioritnej osi boli identifikované v dostupnom hodnotení, zároveň boli opakovane diskutované prostredníctvom pripomienok uvedených v schvaľovacích listoch k predchádzajúcim výročným správam o vykonávaní, a tiež v rámci podrobného monitorovania, ktoré bolo zavedené pre túto prioritnú os. Boli prijaté určité opatrenia pre riešenie problémov s nedostatkom administratívnych kapacít, najmä zamestnávanie dodatočného personálu na zníženie oneskorení pri overovaní verejného obstarávania. Avšak mnohé ďalšie prekážky neboli vyriešené alebo boli riešené s oneskorením, čo vedie k vysokému riziku zrušenia záväzku/dekomitmentu v rámci tejto prioritnej osi na konci programového obdobia. Ako bolo pri viacerých príležitostiach zdôraznené, útvary Komisie naliehajú na slovenské orgány, aby využili dostupné prostriedky na projekty, z ktorých majú na Slovensku prospech Rómovia, a ktoré je ešte možné dokončiť do konca roka 2023. Víťané je najmä úsilie o dokončenie životaschopných projektov a posilnenie finančných nástrojov, ktoré majú za cieľ financovanie intervencií pre Rómov v oblasti sociálneho bývania. Napokon, útvary Komisie opakujú, že sociálne začlenenie Rómov na Slovensku je jednou z najvyšších priorit operačného programu dohodnutých s Komisiou. Očakáva sa, že alokácie určené pre túto oblasť sa využijú v plnom rozsahu v prospech Rómov, ako sa uvádza v liste zaslanom slovenským orgánom 31. marca 2023 (Ref. Ares (2023) 2331545).

...

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013 ktorým sa ustanovujú spoločné ustanovenia pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond a ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond a Európsky námorný a rybársky fond a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EÚ) č. 1083/2006.

Pre každý z identifikovaných problémov implementácie je potrebné uviesť stručné vysvetlenie príčin a zoznam všetkých súvisiacich nápravných opatrení (už prijatých a plánovaných), vrátane načasovania a zodpovedných subjektov.

Odpoveď:

Vyjadrenie ohľadom aktuálneho plnenia a plánu plnenia merateľných ukazovateľov výkonnostného rámca – CO18, O0195 a F0002

CO18 – Keďže ide o investičné projekty, hodnoty sú napĺňané až po ukončení projektov, po dokončení stavebného diela. Plnenie merateľného ukazovateľa CO18 je v súčasnosti na úrovni cca 92 %. Na základe sumárnej cieľovej hodnoty zazmluvnených projektov, ktorá je v súčasnosti v hodnote 35 460 osôb, očakávame celkové naplnenie cieľovej hodnoty tohto ukazovateľa.

O0195 - V prípade merateľného ukazovateľa O0195 došlo v mnohých prípadoch k predĺženiu časového harmonogramu z dôvodu chýb vo verejnom obstarávaní, s potrebou vyhlásenia nového verejného obstarávania, či z dôvodu zdĺhavého procesu verejného obstarávania. Uvedené spôsobuje, že sú projekty ukončované s výrazným zdržaním, čím dochádza k neskoršiemu napĺňaniu cieľovej hodnoty tohto ukazovateľa. Na základe uvedeného sa predpokladá naplnenie cieľovej hodnoty merateľného ukazovateľa O0195 nad limit úrovne stanovenej pre výkonnostný rámec.

F0002 – Pre zrýchlenie čerpania, resp. naplnenie finančného ukazovateľa F0002, bolo prijatých v poslednom roku implementácie viacero opatrení.

V tomto roku prebiehajú bilaterálne stretnutia s rizikovými prijímateľmi, ktorých harmonogram stavebných prác presahuje rok 2023. Na stretnutiach sú spoločne stanovované opatrenia na urýchlenie výstavby a ukončenie celej implementácie projektov. Taktiež bolo rozšírené použitie dodatočného príspevku (SUR+).

Ďalej v roku 2023 prebiehala intenzívna komunikácia medzi Slovak Investment Holding (SIH), Ministerstvom vnútra SR, zástupcami projektu Dostupný domov (DoDo), ako aj s úradom splnomocnenca vlády pre rómske komunity (ÚSVRK), s cieľom navýšiť alokáciu na finančné nástroje. Bolo dohodnuté využitie existujúceho tímu spoločnosti Dostupný Domov (DoDo) na založenie a financovanie sesterskej spoločnosti Rómsky dostupný domov (RoDo), ktorá by fungovala na obdobnom princípe, ale s predpokladaným vyšším zapojením príslušníkov MRK v rámci cieľovej skupiny. Cieľom spoločnosti bude podpora bývania pre sociálne znevýhodnené osoby, vrátane MRK (kúpa/výstavba bytov a následný prenájom).

Dňa 14.9.2023 Slovak Investment Holding, a.s., v zastúpení National Development Fund II (NDF II), schválil aktualizovanú Investičnú stratégiu pre finančné nástroje implementované v rámci PO6 OP ĽZ, ako aj Zmluvu o financovaní, v znení jej Dodatku č. 4. Zmluva, ktorou sa navyšuje pôvodná alokácia až o 40 mil. EUR, bola obidvomi stranami odsúhlasená a dňa 14.10.2023 nadobudla účinnosť. Toto navýšenie výrazne ovplyvní celkové čerpanie alokácie PO6.

Za ďalšie opatrenie v súvislosti so zrýchlením čerpania možno považovať úpravu legislatívy na národnej úrovni (Systém finančného riadenia), v ktorej budú na základe udelenej výnimky upravené pravidlá na poskytnutie/zúčtovanie tranže v súvislosti s finančnými nástrojmi v PO6.

Na riadiacom a sprostredkovateľskom orgáne sa naďalej prijímajú všetky nevyhnutné opatrenia s cieľom vyčerpať celkovú zostávajúcu alokáciu PO6 do konca programového obdobia 2014 - 2020.

Opatrenia prijaté ohľadne nedostatku administratívnych kapacít:

- Nedostatok implementačných kapacít bol nahradený úpravou interných postupov, podľa ktorých bola do implementácie projektov zapojená nová časť administratívnych kapacít (cca 10 manažérov);
- Na urýchlenie implementácie bolo zazmluvnených viac ako 20 externých kapacít na proces verejného obstarávania a kontroly žiadostí o platbu;
- Ministerstvo financií SR prijalo mimoriadne rozpočtové opatrenie na doplnenie a stabilizáciu administratívnych kapacít na rok 2023.